

LES EINES MÉS PRIMITIVES TROBADES A LES RODALIES DE SALT

En pocs anys hem vist canviar l'aspecte del pla de Montfullà, Salt, Girona, Sant Gregori, Sarrià i Sant Julià de Ramis, travessat pel Ter de La Pilastra al Congost. S'han obert nous carrers i s'han bastit blocs de vivendes que ocupen terrenys que fins fa poc es conreaven. Aquesta transformació és un pas més d'una llarga història que cada vegada s'obria més remota.

Els senyals més antics del pas d'aquesta història són ben palesos en els llocs més elevats que envolten la plana, llocs on es situaren les primeres vivendes i poblats d'època ibèrica i romana i on s'obren, a Sant Julià de Ramis, les coves que ocuparen els caçadors del Paleolític Superior.

En canvi, solen faltar al pla, el qual, pocs metres més elevat que el riu Ter, possiblement va començar a ésser conreat i habitat en una època relativament recent. D'haver-hi hagut senyals d'ocupació més antiga, el Ter, que ha format la plana, s'hauria cuidat d'esborrar-los amb les seves periòdiques inundacions i sorprenents canvis de curs que han anat formant i modelant la plana, fet que queda demostrat amb la troballa de capes de rierencs i sorra cada vegada que s'obren pous i fonaments, encara que sigui en llocs allunyats del curs actual.

La plana que s'estén a les vores del riu i que nosaltres coneixem no és sino la més moderna de les terrasses que el Ter ha anat fent al llarg de centenars de milers d'anys. Abans en tingué d'altres més elevades que han estat destruïdes per l'erosió a mida que el Ter s'obria un nou pas i enfonsava el seu buc, seguint les oscil·lacions climàtiques i els canvis d'altura de les aigües de mar.

En el Puig d'En Roca, prop de Girona, es conserven les restes de tres terrasses més elevades (a 8, 46 i 78 metres) que no l'actual, que ho és d'uns 3 metres. En aquestes terrasses s'han conservat eines molt primitives, fabricades pels homes que s'hi instal·laren, eines que demostren que les rodalies del que és avui Girona eren habitades ara fa potser més de 500.000 anys per homes molt primitius que es servien d'un limitat nombre de tipus d'eines senzilles, de les quals algunes de les que fabricaven en pedra han arribat fins a nosaltres.

La plana i les vores del riu devien ésser visitades pels caçadors de l'Edat de Pedra, en recerca d'animals i peixos, i és molt possible que s'hi instal·lessin, ja que hi tenien sorreres i codolars secs i desprovistos de vegetació.

Les eines que hi deixaren abandonades són còdols de pedres dures diverses, del tamany d'un puny, còdols que han estat colpejats diverses vegades, en una o dues direccions, traient-ne ascles i resquills, i fent-los un tall sinuós, que tant devia servir per tallar com per aixafar.

Les ascles i esquerdissos que en sortien eren aprofitats per treballs de més precisió. Amb aquestes eines esquarteraven i tallaven els animals caçats. Encara faltava molt perquè l'ús del foc fós habitual.

Són aquests útils els senyals més antics de la presència d'homes a les nostres comarques, i han permès allargar-ne la Prehistòria fins a límits insospitables fa pocs anys. Des d'elles fins a les complicades eines d'avui dia hi ha tota la història de l'home, història que es remonta a èpoques tan allunyades de nosaltres, amb un clima, una flora i una fauna tan diferents de les d'avui dia, que només de pensar-hi fa rodar el cap.

El primer lloc on foren identificades aquestes eines fou al Puig d'En Roca, però cada vegada les troballes són més abundants. Ja se n'han trobat també a Vilablareix i Bescanó encara que enlloc amb tanta abundància com a La Selva, en les petites elevacions típiques de la contrada.

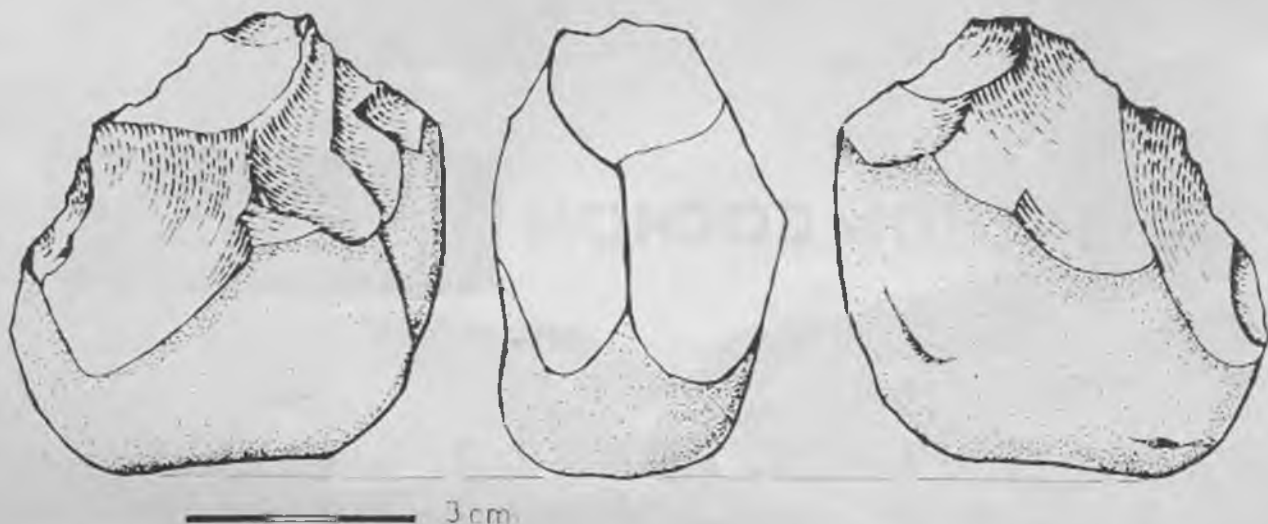
D'alguna manera nosaltres som hereus dels homes que visqueren aquí en temps remots. Les generacions i els cents de milers d'anys que s'han escoltat des d'aleshores son mesura tant de la continuïtat de la societat humana com de la nostra pròpia migradesa.

NARCIS SOLER MASFERRER

Fa poc que l'Associació Arqueològica de Girona ha publicat un llibre sobre el més antic dels jaciments de la nostra comarca.

J. CANAL I E. CARBONELL *Les estacions prehistòriques del Puig d'En Roca.*

1ª Part. Girona, 1979, 101 pàgs. amb 35 figures.

Còdol de quars tallat per ambdues cares (chopping-tool). Les extraccions hi destaquen un pic. Recollit a Bescanó.